

BIỆN PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM NHẪM PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG XÃ HỘI CHO TRẺ MẪU GIÁO 5-6 TUỔI

Nguyễn Thị Ái Loan, Ngô Thanh Hương
Trường Đại học Đồng Nai

Tóm tắt: Phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi là mục tiêu quan trọng trong giáo dục mầm non theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực. Hoạt động trải nghiệm được xem là phương thức giáo dục hiệu quả, tạo cơ hội cho trẻ tương tác, hợp tác và hình thành hành vi xã hội tích cực. Tuy nhiên, thực tế cho thấy việc tổ chức hoạt động trải nghiệm tại nhiều cơ sở giáo dục mầm non còn hạn chế về nội dung, hình thức và mức độ tham gia của trẻ. Nghiên cứu này nhằm đề xuất và kiểm chứng hiệu quả của một số biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm nhằm phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi. Phương pháp nghiên cứu được sử dụng gồm: phân tích tài liệu, khảo sát thực trạng, thực nghiệm sư phạm và xử lý số liệu thống kê. Kết quả nghiên cứu cho thấy, sau khi áp dụng các biện pháp, tỷ lệ trẻ có kỹ năng giao tiếp, hợp tác và tự tin tăng đáng kể (từ 40-50% lên 70-85%). Kết quả nghiên cứu khẳng định tính khả thi và hiệu quả của các biện pháp đề xuất, góp phần nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động giáo dục theo hướng trải nghiệm trong trường mầm non.

Từ khóa: hoạt động trải nghiệm, kỹ năng xã hội, trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, giáo dục mầm non.

MEASURES FOR ORGANIZING EXPERIENTIAL ACTIVITIES TO DEVELOP SOCIAL SKILLS FOR 5-6-YEAR-OLD PRESCHOOL CHILDREN

Abstract: Developing social skills in 5-6 year old preschool children is a crucial goal in early childhood education oriented towards developing qualities and competencies. Experiential activities are considered an effective educational method, creating opportunities for children to interact, cooperate, and form positive social behaviors. However, in reality, the organization of experiential activities in many preschools is still limited in terms of content, form, and level of children's participation. This study aims to propose and verify the effectiveness of several measures for organizing experiential activities to develop social skills in 5-6 year old preschool children. The research methods used include: document analysis, survey of the current situation, pedagogical experimentation, and statistical data processing. The research results show that after applying the measures, the percentage of children with communication, cooperation, and self-confidence skills increased significantly (from 40-50% to 70-85%). The research results confirm the feasibility and effectiveness of the proposed measures, contributing to improving the quality of experiential learning activities in preschools.

Keywords: experiential activities, social skills, 5-6 year old preschool children, preschool education.

Nhận bài: 21/04/2026

Phản biện: 19/05/2026

Duyệt đăng: 23/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay, giáo dục mầm non được xác định là bậc học nền tảng, giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách con người. Đối với trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, giai đoạn chuyển tiếp sang bậc tiểu học, việc phát triển kỹ năng xã hội có ý nghĩa đặc biệt, giúp trẻ thích nghi với môi trường học tập mới và xây dựng các mối quan hệ tích cực.

Kỹ năng xã hội ở trẻ mầm non bao gồm khả năng giao tiếp, hợp tác, chia sẻ, kiểm soát cảm xúc và giải quyết xung đột. Đây là những kỹ năng thiết yếu giúp trẻ hòa nhập với tập thể và phát triển bền vững. Tuy nhiên, thực tế cho thấy nhiều trẻ vẫn còn rụt rè, thiếu tự tin, chưa biết cách hợp tác hoặc xử lý các tình huống xã hội đơn giản.

Một trong những phương thức hiệu quả để phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ là tổ chức hoạt động trải nghiệm. Theo quan điểm giáo dục hiện đại, trẻ học tốt nhất thông qua “trải nghiệm trực tiếp”,

khi được tham gia vào các hoạt động thực tiễn có ý nghĩa. Tuy nhiên, việc tổ chức hoạt động trải nghiệm tại các trường mầm non hiện nay vẫn còn mang tính hình thức, thiếu chiều sâu và chưa phát huy hết vai trò chủ thể của trẻ.

Xuất phát từ những vấn đề trên, nghiên cứu này được thực hiện nhằm đề xuất một số biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm phù hợp, góp phần nâng cao hiệu quả phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

2.1.1. Cơ sở lý luận

2.1.1.1. Kỹ năng xã hội của trẻ mẫu giáo

Kỹ năng xã hội là khả năng cá nhân thiết lập và duy trì các mối quan hệ tích cực với người khác thông qua giao tiếp, hợp tác và điều chỉnh hành vi phù hợp với chuẩn mực xã hội. Ở trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, kỹ năng xã hội biểu hiện qua:

➤ Biết chào hỏi, lắng nghe

- Biết chia sẻ, hợp tác trong nhóm
- Biết giải quyết xung đột đơn giản
- Biết thể hiện cảm xúc phù hợp

2.1.1.2. Lý thuyết học tập trải nghiệm

Lý thuyết học tập trải nghiệm của Kolb (1984) nhấn mạnh rằng tri thức được hình thành thông qua quá trình người học tham gia vào trực tiếp để trải nghiệm và phản hồi về trải nghiệm đó. Đối với trẻ mầm non, trải nghiệm không chỉ là “làm” mà còn bao gồm quá trình cảm nhận, suy nghĩ và điều chỉnh hành vi.

2.1.1.3. Vai trò của hoạt động trải nghiệm

Hoạt động trải nghiệm còn có vai trò quan trọng trong việc phát triển cảm xúc và thái độ tích cực. Khi trẻ được tham gia vào các hoạt động đa dạng, trẻ cảm thấy hứng thú, tự tin và có động lực học tập. Đồng thời, trẻ học cách kiểm soát cảm xúc, biết đồng cảm và tôn trọng người khác, đó cũng là những yếu tố nền tảng của kỹ năng xã hội.

2.1.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng các phương pháp như:

Phân tích tài liệu: (tổng hợp lý luận liên quan).
Khảo sát thực trạng: (thông qua bảng hỏi và quan sát).
Thực nghiệm sư phạm: (áp dụng biện pháp trong 8 tuần).
Thống kê toán học: (xử lý và so sánh số liệu trước- sau).

Việc kết hợp các phương pháp trên giúp nghiên cứu có cơ sở lý luận vững chắc, dữ liệu thực tiễn rõ ràng và kết quả đáng tin cậy, góp phần nâng cao giá trị khoa học và khả năng ứng dụng của đề tài.

Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- 60 trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi
- 20 giáo viên tại một số trường mầm non

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Thực trạng

Để đánh giá thực trạng kỹ năng xã hội của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi và mức độ hiệu quả của việc tổ chức hoạt động trải nghiệm tại trường mầm non, nghiên cứu đã tiến hành khảo sát 60 trẻ và 20 giáo viên thông qua quan sát trực tiếp, bảng kiểm và phiếu hỏi.

Kết quả khảo sát ban đầu được tổng hợp như sau:

Bảng 1: Thực trạng biểu hiện kỹ năng xã hội qua quan sát thực tế

Stt	Nội dung đánh giá	Đạt (số lượng/tỷ lệ)	Chưa đạt (số lượng/ tỷ lệ)
1	Trẻ chủ động giao tiếp với bạn và giáo viên	27 trẻ (45%)	33 trẻ (55%)
2	Trẻ biết hợp tác trong hoạt động nhóm	30 trẻ (50%)	30 trẻ (50%)
3	Trẻ có hành vi chia sẻ (đồ chơi, nhiệm vụ)	24 trẻ (40%)	36 trẻ (60%)
4	Trẻ tự tin tham gia hoạt động tập thể	25 trẻ (42%)	35 trẻ (58%)
5	Trẻ biết xử lý tình huống đơn giản (tranh giành, xung đột)	23 trẻ (38%)	37 trẻ (62%)

Khảo sát ban đầu cho thấy kỹ năng xã hội của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi còn hạn chế, đặc biệt ở các kỹ năng giao tiếp, chia sẻ và xử lý tình huống. Hoạt động trải nghiệm tại trường mầm non chưa được tổ chức hiệu quả, còn mang tính hình thức. Điều này đặt ra yêu cầu cần có các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động trải nghiệm để phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ.

2.2.2. Các biện pháp đề xuất

Trên cơ sở lý luận và kết quả khảo sát thực trạng, nghiên cứu đề xuất một số biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm nhằm phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi theo hướng thực tiễn, dễ áp dụng và phù hợp với điều kiện trường mầm non.

➤ Biện pháp 1: Xây dựng môi trường trải nghiệm

Giáo viên cần thiết kế các góc chơi mở, linh

hoạt như góc gia đình, góc bán hàng, góc xây dựng... với các vật liệu gần gũi, đa dạng. Môi trường này tạo điều kiện để trẻ thường xuyên giao tiếp, hợp tác và chia sẻ với bạn trong quá trình hoạt động. Khi môi trường được tổ chức hợp lý, trẻ sẽ chủ động tham gia và hình thành hành vi xã hội một cách tự nhiên.

➤ Biện pháp 2: Tổ chức hoạt động đóng vai

Hoạt động đóng vai như “bác sĩ- bệnh nhân”, “cô bán hàng- khách mua”, “gia đình” giúp trẻ nhập vai vào các tình huống xã hội quen thuộc. Qua đó, trẻ được luyện tập cách giao tiếp, ứng xử, thể hiện cảm xúc và hiểu vai trò của bản thân trong mối quan hệ với người khác. Đây là biện pháp có hiệu quả cao trong phát triển kỹ năng giao tiếp và ứng xử xã hội.

➤ Biện pháp 3: Tổ chức trò chơi nhóm

Các trò chơi như xây dựng chung, vận chuyển

đồ vật, giải quyết nhiệm vụ theo nhóm giúp trẻ học cách phối hợp, chia sẻ nhiệm vụ và hỗ trợ lẫn nhau. Trong quá trình chơi, giáo viên cần quan sát, gợi ý để trẻ biết lắng nghe, tôn trọng ý kiến bạn và cùng nhau hoàn thành mục tiêu chung.

➤ **Biện pháp 4: Hoạt động trải nghiệm thực tế**

Các hoạt động như tham quan, chăm sóc cây, lao động đơn giản hoặc tham gia các sự kiện của trường giúp trẻ có cơ hội tiếp xúc với môi trường xã hội thực. Qua đó, trẻ học cách ứng xử phù hợp, mạnh dạn giao tiếp và mở rộng hiểu biết về thế giới xung quanh.

➤ **Biện pháp 5: Phát huy vai trò trẻ**

Giáo viên cần tạo cơ hội để trẻ được lựa chọn hoạt động, bày tỏ ý kiến và tham gia vào quá trình tổ chức. Khi được tôn trọng và khuyến khích, trẻ sẽ tự tin hơn, chủ động hơn trong giao tiếp và tương tác xã hội.

➤ **Biện pháp 6: Phối hợp gia đình**

Gia đình là môi trường quan trọng giúp củng cố và phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ. Giáo viên cần trao đổi với phụ huynh về cách hỗ trợ trẻ tại nhà, khuyến khích trẻ tham gia các hoạt động giao tiếp, chia sẻ trong gia đình và cộng đồng.

Nhìn chung, các biện pháp trên có mối liên hệ chặt chẽ, bổ trợ cho nhau và hướng đến mục tiêu chung là tạo môi trường học tập tích cực, giúp trẻ được trải nghiệm, tương tác và phát triển kỹ năng xã hội một cách toàn diện.

2.3. Kết quả thực nghiệm

Sau khi áp dụng các biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm trong thời gian 8 tuần, nghiên cứu tiến hành đánh giá lại mức độ phát triển kỹ năng xã hội của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi thông qua quan sát, bảng kiểm và so sánh với kết quả ban đầu.

Kết quả thu được như sau:

Kỹ năng	Trước thực nghiệm (Số trẻ/%)	Sau thực nghiệm (Số trẻ/ %)	Mức độ đạt được(%)
Giao tiếp	27 trẻ (45%)	47 trẻ (78%)	33%
Hợp tác	30 trẻ (50%)	49 trẻ (82%)	32%
Chia sẻ	28 trẻ (40%)	45 trẻ (75%)	35%
Tự tin	25 trẻ (42%)	48 trẻ (80%)	38%
Xử lý tình huống	23 trẻ (38%)	43 trẻ (72%)	34%

Kết quả cho thấy tất cả các kỹ năng xã hội của trẻ đều có sự cải thiện rõ rệt sau thực nghiệm. Trong đó, kỹ năng hợp tác và tự tin có mức tăng cao nhất (trên 30%), cho thấy hiệu quả tích cực của các hoạt động nhóm và hoạt động trải nghiệm thực tế. Kỹ năng giao tiếp và chia sẻ cũng được cải thiện đáng kể, trẻ mạnh dạn hơn khi tương tác với bạn và giáo viên.

Đặc biệt, kỹ năng xử lý tình huống vốn là điểm yếu ban đầu đã có sự tiến bộ rõ rệt. Trẻ biết cách thỏa thuận, nhường nhịn hoặc nhờ sự hỗ trợ của giáo viên khi xảy ra mâu thuẫn, thay vì phản ứng tiêu cực như trước. Trẻ trở nên tự tin, chủ động và tích cực hơn trong các hoạt động, mức độ tương tác giữa trẻ với trẻ và với giáo viên tăng lên rõ rệt, các hành vi xã hội tích cực như chia sẻ, hợp tác, lắng nghe được hình thành và duy trì

Các biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm được đề xuất trong nghiên cứu có tính khả thi cao và tác động rõ rệt đến việc phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi. Kết quả này khẳng định vai trò quan trọng của việc tổ chức hoạt động trải nghiệm một cách có định hướng, khoa học và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi. Tuy nhiên, hiệu

quả của các biện pháp phụ thuộc vào năng lực tổ chức của giáo viên và điều kiện cơ sở vật chất.

2.4. Kiến nghị

Để “**Biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm nhằm phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi**” đạt hiệu quả cao trong thực tế các trường mầm non. Tác giả bài báo xin đề xuất các khuyến nghị sau:

➤ **Đối với Giáo viên mầm non**

- Thay đổi vai trò điều phối: Giáo viên cần chuyển từ vị thế "người áp đặt quy tắc" sang "người thiết kế môi trường trải nghiệm". Cần kiên nhẫn ở Bước 2 (Quan sát phản chiếu) bằng cách đặt các câu hỏi gợi mở (ví dụ: "Khi con tranh đồ chơi của bạn, con thấy mặt bạn thế nào?", "Chúng ta nên làm gì để cả hai cùng được chơi?") thay vì vội vàng trách phạt.

- Chấp nhận sự bừa bộn và sai sót: Giáo viên cần tạo không gian tâm lý an toàn, cho phép trẻ được thử nghiệm sai và tự điều chỉnh hành vi trong quá trình trải nghiệm.

➤ **Đối với Nhà trường và Quản lý giáo dục**

- Xây dựng môi trường mở: Cần đầu tư, sắp xếp các góc trải nghiệm phong phú (góc đóng vai

theo chủ đề xã hội, góc thiên nhiên, không gian trò chơi dân gian) để trẻ có đủ chất liệu thực hiện bước Trải nghiệm thực tế.

Bồi dưỡng chuyên môn: Tổ chức các buổi tập huấn chuyên đề về lý thuyết tổ chức hoạt động trải nghiệm và kỹ năng đặt câu hỏi phản chiếu và kỹ năng xử lý các tình huống tương tác xã hội của trẻ.

➤ Đối với Gia đình

- Nhà trường cần phối hợp, chia sẻ chu trình này với phụ huynh để cha mẹ tiếp tục khuyến nghị và đồng hành cùng trẻ "thử nghiệm" các kỹ năng xã hội ngay tại nhà (như làm việc nhà cùng cha mẹ, chia sẻ với anh chị em).

2.5. Hạn chế

Mặc dù đạt được những kết quả tích cực, nghiên cứu cũng thẳng thắn nhìn nhận một số hạn chế cần tiếp tục hoàn thiện:

- Áp lực về thời gian và sĩ số lớp: Để phát triển kỹ năng xã hội đòi hỏi thời gian tương tác sâu giữa giáo viên và từng nhóm trẻ. Điều này gây áp lực lớn khi áp dụng tại các trường mầm non công lập có sĩ số lớp quá đông (trên 35–40 trẻ/lớp).

Rào cản về năng lực thiết kế câu hỏi của giáo viên: Nếu giáo viên chưa có kinh nghiệm, hoạt động dễ bị sa đà vào việc "chơi tự do" thuần túy hoặc quay lại lối giáo dục áp đặt kiến thức cũ.

- Khó khăn trong việc đo lường định lượng: Kỹ năng xã hội là yếu tố tâm lý định tính, thay đổi theo bối cảnh và cần thời gian dài để kiểm chứng. Nghiên cứu này mới chỉ đánh giá được những thay đổi ngắn hạn của trẻ trong phạm vi không gian nhà trường, chưa đo lường được tính

bền vững của hành vi khi trẻ thay đổi môi trường (ví dụ khi bước vào lớp 1).

III. KẾT LUẬN

Nghiên cứu đã làm sáng tỏ cơ sở lý luận và thực tiễn của việc vận dụng chu trình học tập của Kolb vào giáo dục mầm non, rút ra các kết luận cốt lõi sau:

- Tính phù hợp của mô hình: Chu trình học tập trải nghiệm 4 bước của Kolb (1984) hoàn toàn tương thích với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 5–6 tuổi. Mô hình này giúp chuyển hóa hiệu quả triết lý "Học qua chơi – Chơi mà học", biến các bài học khô khan thành chuỗi hoạt động đa giác quan (tai nghe, mắt thấy, tay sờ, tự thực hiện).

- Hiệu quả phát triển kỹ năng xã hội: Việc trải nghiệm theo chu trình khép kín giúp trẻ không chỉ tiếp thu kiến thức mà quan trọng hơn là phát triển mạnh mẽ các kỹ năng xã hội (như: kỹ năng hợp tác nhóm, giao tiếp hiệu quả, giải quyết xung đột và sự thấu cảm). Trẻ được học cách điều chỉnh hành vi của mình thông qua việc tự quan sát và đúc kết sau mỗi hoạt động.

- Cơ chế chuyển hóa hành vi: Nghiên cứu khẳng định kỹ năng xã hội của trẻ được hình thành bền vững nhất khi đi trọn vẹn chu trình: từ việc tham gia hoạt động (Bước 1) nhìn nhận lại hành vi (Bước 2) hiểu quy tắc ứng xử (Bước 3) chủ động áp dụng vào tình huống thực tế mới (Bước 4).

Hoạt động trải nghiệm là phương thức hiệu quả trong việc phát triển kỹ năng xã hội cho trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi. Các biện pháp đề xuất có tính khả thi, phù hợp thực tiễn và đã được kiểm chứng qua thực nghiệm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình Giáo dục mầm non*.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning*.
- Nguyễn Ánh Tuyết (2010). *Tâm lý học trẻ em*.
- Trần Thị Ngọc Trâm (2015). *Phương pháp giáo dục mầm non*.
- Hoàng Thị Phương (chủ biên), Lê Thị Bắc Lý, Bùi Thị Lâm, Nguyễn Mạnh Tuấn, Nguyễn Thị Mỹ Dung, Vũ Thanh Vân (2018). *Tổ chức hoạt động theo hướng trải nghiệm cho trẻ ở trường mầm non*. NXB Đại học Sư phạm.
- Nguyễn Mạnh Tuấn, Hoàng Thị Phương (2017). *Thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm ở trường mầm non*. Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt tháng 12, 20-23.